

БҮРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соедэй орган

№ 49 (9496)

1961 оной февралин 26, воскресени

Сэн 2 мүнгэн

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

Нютагай Советүүдые хунгаха хунгалтын үдэр — 5 хүртээр үсөөхэн хоног үлэб. Мүнөө Советүүд депутатта кандидатуудаар эрхим хүбүүд, басагад...

Мунгай хунгуулин гурим дэлхэй дээрэ эгээл демократическа, арадайгаа үндэлэн шухала эрилтүүд...

Удэрнүүдтэ хунгуулин участок, агитпунктнууд үсөөхөө байгаа хунгалтые утгуулан, эмхидхэлэй бо...

Мүнөө хунгалтын урда тээхи политическэ хүдэлмүнөө сагай эрилтэд таарамаар нютаг бүхэндэ...

АХАДҮҮ ХОЛБОО БАРИСААНАЙ 15 ЖЭЛЭЙ ОЙ

24. февралин 24. Советскэ Союзай, арадууд хоорондоо үр зэргэ оршолгын...

Монгол хани барисаанай правленийн түрү, АССР-эй Верховно Президиумэй гэшүүн...

Союзай маршал денный суглаас нээх мингэжэ тэмдэглээн советскэ Союзай, Мон...

Үбгөн хаалишанай жэшөөгөөр

Андрей Михеевич Бабинцев артельдэ арба гаран жэлдэ мал ажал дээрэ хүдэлжэ бай...

Нүхэр Бабинцев нилээд наһатай боложо ябабашы дура тай ажалаа орхидоггүй, үнээ...

— Үнээдтэ тусгаар табиган рациональн ёһоор үбһэ, зёлөнко, силос, турнепс, ороо...

Нёдондо үнээн бүриһөө дунда зэргээр 2060 литр һу хааж, гансашы 2-дохи отделе...

— Үбгөн наһан бологдоошы хаа, үнээдэ эдээлүүдхэ, хаахада мундаргүй ябанаб...

Энэ нүхэрнэй өөрынгөө урдахи ажалые хараад лэ ябадаггүй, залуу хаалишадта хо...

Б. Сотнич.

ИВАН Савельевиче түмэр замай Улан-Удэ станицин вагонно депогыйхойд дунда таньха, мэдэхэгүй хүн байха...

Үүсхэлтэй оньһожоруулагша

Хүүлшын хоёр жэлэй хугацаа соо тэрэнэй хүтэлбэри дор эндэхи электригүүд аша...

Мүнөө нүхэр Санников нүхэдтээ хамта КПСС-эй ХХII съездын хүндэлэлдэ ажалай

Ажахын тоосоондо ороо

Коммунист Дондуковой даадаг (Хажангын совхоз) хонишодой то...

Үбһэ, тэмээл элбэгээр бэлдэжэ абан хонишод үблжэлгээ эмхитэйгээр үнгэрэнэ. Хонидые бұлта...

В. Ринчино.

ХАНДА ШЭНГЭЭР АЖАЛЛАХА

Ханда Гармаевна тугалшан боложо ороһоор наймадахи жэлээ ябана. Энэ туршала хэ...

— Хамтадаа 500 гаран толгой болобо хаш. Урдань тугал, буруунда биратай анха...

Энэ тугалшан үнгэрэгшэ жэл 40 тугал лаажа абаад, тус бүрин шэгнүүр дунда зэргээр 245...

Тугалшанай мэргэжэл тон наринаар шудалһан, харюу салгата ажалда айхабтар оролдосотой энэ...

Тэдэнэйгээ толгой бүхэнэй шэгнүүр 290—300 килограмм хүргэжэ тушааха уялгатай.

В. Бадмаев.

Пионерүүдэй Бүхэсоюзна организациин 40 жэлэй ойдо

МОСКВА, февралин 23. (ТАСС). В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионерүүдэй Бүхэсоюзна организациин 40 жэлэй ойн һайндэртэ бүлгэмэй...

Һайндэрэй урда тээ эмхидхэгдэхэ үдэшнүүдтэ эрдэмтэд, уранзохөөлшод, промышленностийн, хүдөө ажахын түрүүшүүд, уран зураашад, артистнууд пионерүүдэй, һурагшадай урда үгэ хэлэхэ байна.

Үхибүүдые, пионерүүдые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлэхэ асуудалаар лекцинууд уншагдай Бүхэсоюзна семинар—зүблөн байгша оной апрель һарада зарлагдахань.

МЭДЭЭЖЭ ШУБУУШАН

Анатолий Иванович гансашы өөрынгөө «Спиряк» колхоздо бэшэ, мүн бүхы Түнхэнийн гээ аймгата мэдээжэ болонхой. Энэмэй 1958 ондо бөөнгө...

ХАНИ ХАЛУУН ХОЛБООМНАЙ ХЭТЭДЭЭ МҮНХЭ МАНДАТУГАЙ!

СССР МНР хоёрой хоорондо хани барисаан, харилсан тулалсаха тухай договор, экономикын болон культурын талаар хамжаата ажал ябуулха тухай хэлсэн баталагдаһаар 15 жэл болобо

☆☆☆

«1921 ондо Монголой түдөөлөгшөд В. И. Ленинэй уулзажа байна».

Н. ЦУЛБТУМАН зурагнаа абтаба.

«Дэлхэйн хүдэлмэришэдэй ехэ багши В. И. Ленин хэ, партине саашадань бэхжүүлхэ талаар дэгшэдтэй бээрээ уулзажа, МНР-эй зорилго, үнэтэ зүбшэл заабари үгэһэн юм...»

(МНР-гэй Түб Хороной пропаганда агитацион хэлтэс, МНР-гэй Түб Хороной дэргэдэхи партиин түүхын институт).

СССР МНР ХОЁРОЙ ХАНИ БАРИСААН

Советскэ Союз Монгол Арадай Республика хоёрой хоорондо хэ-тэ мүнхэдөө тогтоон хани барисаанай үйлгэр түүхэ ямар баян гэшэблэ.

Анханда капиталистическэ оронуудаар бүхэлдэн, СССР гүрэнэй дэлхэй дээрэ ори гансахан байха сагта монгол арад мангай агаал түрүүлэн нүхсэжэ, социалистическэ хүгжэлтын зам руу дайшан нэгэдэлэн байна бишу.

Тэрэ сагнаа хойшо хэди олон бархизалнууд тохолодооб, хоёр ханинар хамтада ябажал гара! Эсэгэ ороноо хамгаалын агууехэ дайнай үедэнь сугтаа тэмсэжэ илаа...

Тийн 1946 оной февралын 27-до СССР МНР хоёрой хоорондо хани барисаан, харилсан тулалсаха тухай договор, экономикын болон культурын талаар хамжаата ажал ябуулха тухай хэлсэн баталагдаа байл, Энэһэй гэршэ-документ пролетарска интернационализмын марксистическэ...

Ленинскэ энэ үндэһэн дээрэ зохиогдон удхагай.

Энэ хэлсэн хадаа хоёр арадай хоорондын ахадүүтэй хани барисаа улам бүхөөр ганган бэхжүүлэе бишу. Тэрэ гэлээр тэбээр 15 жэл гүйсэхэн.

Энэ бөгөнхон хугасаа дотор хоёр ханинарай туйлаһан, бөө бөөдэ тулалхан ябдалыг хаража үзэхэдэ, сэдхэл хүдэлмээр.

Монгол орон мүнөө үедэ хүгжэжиг агарино-индустриальна гүрэн боложо шадаа, промышленна хүгжэлтнөө татаал Пакистан, Афганистан, Бирма, Турци гэхэ мэтын гүрэнүүдэ жэшээгүй хөлө ахижа гараа. Промышленностинын валовой продукция гарталга 1940 онойхитой сацуулжа үзэхэдэ, 1960 ондо 7,4 дахин ехэ болоо.

Худөө ажахадань мүн лэ асарни ехэ хубилалтанууд болоо. Агууехэ Ленинэй тодорхойлоһон кооперативна түсэб творческо ёһоор бөөлүүлэжэ, худөө ажаллаад бултаараа һайн дураараа социалистическэ ажлын замда ороо. 1958 онойхитой сацуулхада, нитын малай тоо толгой 1960 ондо 119,2 процентээр олоһоороо. Советскэ Союзай тулалзамын аша туһаар шэнэ газар эдлүүлэгдэжэ, өөрин ургаса таряагаар ороноо хангаха, нингэнгэ маые элбэг тэжээлээр хангаха асуудал амжалтатайгаар шийдэгдэнэ. 1957 онойхитой сацуулбал, 1960 ондо гүрэнэй ажахын таряалангай талмай 3,6 дахин үргэдэхэдөө, мүн нилээд баян ургасамы хураагдаа. Энэ машина техникын хүсэл шийдхэн хуураа дүүргэ бишу.

Тэрэһэлэн һүүлэй жэлүүдтэ худөө нотагуудта һургуули, клуб, эмнэлгын өмхи зургаанууд, телефонно станци, үйлдэбрийн бодон ажагуудтай барилганууд хэбдэжэ байна.

Нягэжэ МНР-тэ социалистическэ байгуулалтын илан мандажа байһан ушар хада арад түмэнэй материална болон культури ариятые һайнаар хангаха арга хүхэсэл өгөө.

Хүн зонийн культури хамжаан холбооришгүй түргэнөөр дамилла. Нан түрүүн үеэ бэшег мэдэхгүй ябдал орон дотор үелдэгдэжэ, һургуулин илһанай бүхэ үхибүүд һурагсажа байһай. Тинхэдэ һурагсадаг тоо 1940 онойхитой сацуулбал, 1960 ондо 5 дахин олоһоороо.

Арад түмэн засаг турын ажаллабуулгада, ажахын болон культурын байгуулалта айнабар шударгагаар хабарагсаана.

Эгээ мүнөө үедэ Монголой ажаллаад арадай ажахые саанадань хүгжөөхө гурбадахи табан-жалэй (1961—1965 оной) түсэбэ ариятэйгээр бөөлүүлжэ ахи-лэнхэй.

Энэ түсэбэй ёһоор МНР-тэ социализмын материално-техническэ үндэһэ һури байгуулха талаар шийдэхэй алаам хэгдэхэ улам. Тинхэдэ промышленностийн улам түргэнөөр хүгжэжэ, продукция гарталгань хоёр дахин дээшлэхэ, таряалангай талмай 3 дахин ехэ болохо, арад түмэнэй материална болон культури хангалта шэнэ шата дээрэ гараха юм.

Энэ асарни ехэ программа бөөлүүлэхэ хэрэгтэ аха дүү—Советскэ Союзай тулалзам мүн лэ урда мэтэ айхайтар ехэ нүлөө үзүүлхэ байна. Тэрэһэй ашаар монгол арад аха дүү бусад социалистическэ оронуудтай нэгэн хамта социализмнаа коммунизмада шилжэн орохо болоно.

Манай Бурядай АССР аха дүү монгол арад уластай өгөөл хаяа хадхан, хүршэ һуудаг тула ажалын болон соёл культурын талаар илангайа һүүлэй жэлүүдтэ ехэ харилсаа холбоотой болонхой. Монголой түдөөлөгшөд манай республикада айлшалан өрөжэ, ажалай түрүү дүй дүршэл халан абадаг, мүн манайхид МНР өшөөхөдөө, аха дүү арадайнгаа түрүү дүй дүршэлые дамжуулан абажа, туйлалтануудтайнь бахархан танилсадаг байна. Энэһэй хоёр оройной хоорондох хани барисаа улам бэхжүүлхэ хэрэгтэ нэмэри болоно бишу.

Советскэ Союзтай договор болон хэлсэнэй баталагдаһаар 15 жэлэй түүхэтэ өйе аха дүү монгол арад политическэ болон ажаллаад асарни ехэ дэбжэлтын оршон байдалта угтажа байна.

Совет хүнүүд аха дүү арадайнгаа туйлаһан ехэ амжалтаар үнэн зүрхэлһөө омогорхожо, мүн саанадань бөө бөөдэ ахадүүтэй ёһоор тулалсахаар болон байһанаа баяртайгаар мэдүүлэ.

Агууехэ Советскэ Союзай хани һайн нүхэр—Монгол Арад Уластай саашанхи хүгжэлтэдэ амжалта хүсөөжэ, энэ дурахаалта үдэрөөр дашарамдуулан, үнэн зүрхэлһөөгөө юрөөл үргэе!

С. ДАШАДООРОВ.

ЛЕНИН

Би өөрөө алдартай зурааша бэшэб, Бэшэг саарһанай ажалтайхан хүнби. Яагаадш юм бэ даа, ашата Лениний дүрые Яг адлихан зураал байдаг болоһон би. Энэрэлтэ багшын дүрэ ухаандам шэнгэжэ, Энэл минни гарта дадал бололой. Агуу Лениней гэрэлтэ дүрэ, гэгээн суртаал Арад зоной сэдхэлдэ ингэжэ нэбтэрлэй. («Үнэн» газетһээ абтаба).

Д. СЭНГЭЭ

МОСКВА

Энхэ тайбанай гулабхаа Кремль дээгүүр Элин халин нилдэжэ байна. Агуу Москва хаалгаа дэлгээд Анда нүхэдөө угтажа байна. Ирагуу нэрээрээ түбни дүүргэһэн, Илалтын дээжээр баяр түгээһэн Яаһан гоё хото гэшэб! Ямар һайхан нүхэд гэшэб! Эхэ орондоо дурлаха сэдхэл Москва түрүүлдэг. Эрсьежэ ошоод, ажалтаа хэхэдэм, Эрдэмтэ багшанар энхээрэн һургадаг. Ирагуу нэрээрээ түбни дүүргэһэн Илалтын дээжээр баяр түгээһэн Яаһан гоё хото гэшэб! Ямар һайхан нүхэд гэшэб!

ХАНИ НҮХЭДЭЙ ТУҢАЛАМЖА

Углөөгүүр. Улаан шаря наранай уулын саанаһаа бултайн, үглөөнэй тунгалаг агаарта туяагаа сасахатайн хамта үндэр хоолойгоор хонгёо дохёо үгтөөд, үглөөнэй 8 сагта ажалай эхилһые сонсохоно. Энэ үедэ үндэр хоолойһоо хара утаа бааюулан Улаан Баатарын сахилгаан комбинадай уужам һаруул цехүүд соохи абарга мантан машинануудай хүртэй шанга абаян нэгэ жэгдээр нэршэбэ. Эндэхэ хүдэлмэришэд бушуу түргэнөөр ажаллажа, комбинадай уужам цехүүд соо жаргалта дорюуан ажал орёлоно. Манай хани агууехэ Совет гүрэн манай орондо ходоодо туһа хүргэжэ байдаг. Тус оронһоо асарагдаһан түхээрэлтэнүүдээр бүридүүлэн байгуулагдаһан Сүхэ Баатарын нэрэмжэтэ түбэй сахилгаан комбинадай нэгэ үглөөнэй юрын ажалай үдэртэй дайралдалай.

Нэгэ цех соо. Манай цехын мастер Дагва-Очир нягта наринаар, бэрхээр ажалладаг хүнүүдэй нэгэн юм гэжэ магтаһые һанаандаа оруулан, цех соонь ороо һэм. Уулзаха гэдэн хүмни хаанба гэжэ асуухадань, тэрэһэй турбинада ажаллажа байна гээд, цехын дарга Долгор харюусаба. Турбина заһабарилжа байһан газартанш ошобоб. Хүдэлмэрин тухай хубсаһа үндэһэн монгол ород хоёр тэндэ ажаллажа байла. Тус цехтэ хүдэлдэг ород хүмнинь совет гүрэнэй мэргэжэлтэ В. И. Лазарев байлай. Нүгөөдөн минни уулзаһаа зорижо эршэн Дагва-Очир байба. Энэ жэлдэ турбина заһабарилгын ажал ехэ байгаа гэжэ тэрэ хүн ярина. Совет гүрэнэй мэргэжэлтэ хани нүхэдтэй хамта бүхэ заһабарилганаа 70 хубисе хэжэ дүүргэдэ гээд ярилай. Хэжэ байһан ажал тухайдаа тобшоноо ярижа үгэхынь хүсэхэдэ, турбина заһабарилгын үнэгэрэдэ үзэл—хабарай үеэр 100—150 гралус халуун пэшэнгэй дэргэдэ 2—5 үдэрэй туршала ажаллажа байгдаа

гэжэ Дагва-Очир хөөрэнэ. Монгол өрөжэ хүдэлһэн тухайдаа ярижа үгэхые хүсэхэдэ, Совет гүрэнэй мэргэжэлтэ В. И. Лазарев манна зүбшөөгөөд, ингэжэ хэлэбэ: — Аха дүү Монгол орондо саг зуура хүдэлхөөр ерээд ажаллажа байһандаа сэхэтэ баясанаб. Монгол нүхэднэй ехэ талархадаг, юумэндэ һурахадаа шударгуу, угаа бэлээр ойлгодог байна. Совет гүрэнэй янза бүрийн мэргэжэлтэй 28 хүн энэ цехтэ хүдэлэ. Улангүй нотагаа бусаһаа байнабди. Бидэнэртэ заалгажа һураһан монгол нүхэд ямаршы юумэ хэжэ шадаха болоо. Энэндэнь ехэ баярланаб. Урал халаадаг хоолой нугалха, гагнаха, хабсарха, хабсаралтын тулалгаһын, слесарини, гагнууршини, шабаршанай мэргэжэлдэ 30 гаран хүн һургадаа. Монгол нүхэднэй бидэнтэй хамта хүдэлжэ, заалгажа байһан юумэнүүдтэ тон бэлээр, түргэнөөр мэргэжэе.

Хань нүхэдэй шаби. Ехэ абяатай һаһар томо турбина заһажа байһан хүнэй ажалтай танилсаха гэжэ хүсэбэди. Совет гүрэнһөө урижа ерүүлһэн 30-аад мэргэжэлтэн монгол хани нүхэдтэ зургаан турбина заһабарилжа байба. Ороһон гараһан хүнине ажаллахада, габшагай түргэнөөр хүдэлэ. Тэндэ ажаллажа байһан ород, монгол эдир заһабарилгашадай урилдан хүдэлэхэ тумба ала душын тасниг гээд, энэдэ тэндэ электрогагнуурай ошотой дүлэнэй гал уулазан сэнхир туяа гаргана.

Энэ цехын слесарь Дистэтэй уулзажа ярилдалай. Аалин намдуу дуутай энэ залуу хүн Совет гүрэнэй мэргэжэлтэ Иван Кириллович Атаманско байба тухайгаа ярижа дуратай байба. Манай багша түни һайхан зантай, һайн хүн бишу даа. Хүндэ юумэ заахадаа ходо өөрөө урид хэжэ харуулаад, дахин дахин дабан хэлэжэ, заажа үгэтгэ. Бүри жэжэ зүйлиһые халань, тон ханхантайгаар һургадаг байна. Жышээбэл, түлхюурээ нигэжэ барилбал һайн, аюулуүй байдаг, гараа тэгшээр хүдэлгэбэл дээрэ гэжэ байгаад һургадаһан, хүн мэргэжэн, дүршэнгүй яахаб даа. Багша Иван Атаманскийн нотагаа бусаһаһаан урид багахан сагай хугасаан соо мэргэжэл нудалжа, ехэ амжалта туйлаа юм. Тинмэһээ Дистэтэй тэрэ станцидахи химини цехын бүхэ түхээрэлтын ехэ, нарин заһабарини ямаршы орбо юумэ шадамар бэрхээр хэхэйгэ гална, мүн тус станцины цезинэй турбинини цехтэхи хабсарал-

ЭЭДЫН АЙМАГТ

ЭДИР БОМ ТАРААЛ... Боргойн элин һургуулиг һурагшад ажаллаһаа да ном тараалгада эхэ тэйгээр хабарагсажа на. Һурагша бүхэн тухэригтэ ном худал гэдэн уялга абанхай. Һэр һургуулиһаа бусад айлнуудта өрөжө, өөһа үхибүүдтэ ном абадурдахана. Ийнөө Чойсорон Жигмытов, Һрий Вамшилов, Та Аюшеева, Света Саган Тая Ринчинова боло сад отон ном тара...

БҮЛГЭМЭЙ СУЛГА

Һаяхан түмэр замдын станцидахи полискэ болон научна дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй соото-һунгуулин су болобо. Энэ бүлгэмэй тэлбэрлэгшэ Ш. Д. Сарунов лекторнүүдэй бүлгэмэй саашанхи гондууд тухай элдхээ Табан хүнһөө бүри бүлгэмэй бюро һунга...

АМАН ЖУРНАЛ

Аймагай центртэй торнуудэй бүлэг болон политическэ дэлгэрүүлхэ ажал холтойгоор, олон ябуулха гэжэ ороо Лекии, элдхээ тусга бигданан графигай үнэгэрэдэжэ болоо. ник бүхэндэ ралногөө рэлдөөн үнэгэрэгдэнэ.

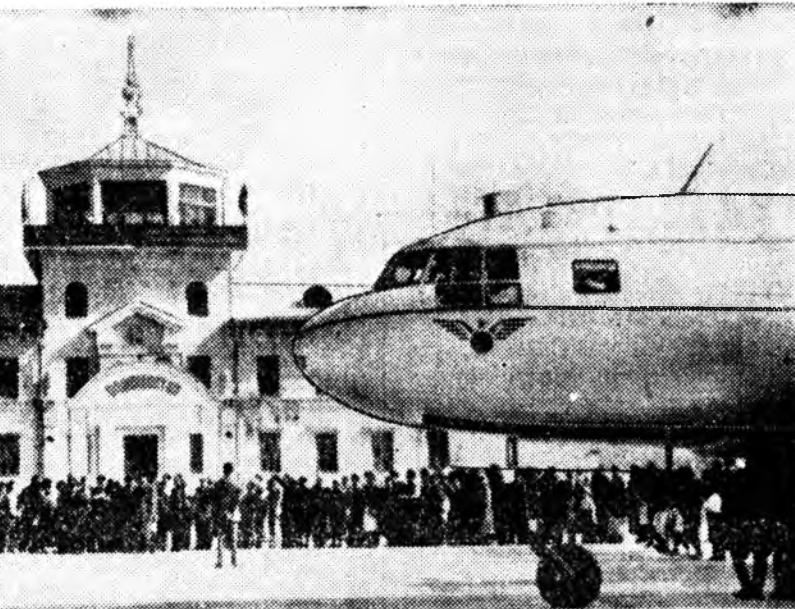
Энэ бүлгэһийнд журнал гаргадаг Һаяхан аймагай Кул байһан соо гурбан хантай ине журнал гагдаа. Герой, пост Джаллини ажабайда театри ажал-абуу хай, тамхи таталга бөөдэ ямар хоро хүмнөөнэй үгдэ дайн даан ба амгалан тухай энэ журнал хөгүгэбэ.

ӨӨНЭДЫН БИБЛИОТЕКАТЭ БОЛОНО

Сталинэй нэрэмжэл хозой 2-дохн олд партиина, комсомол лаан дээрэ ном тас асуудал зүбшэн хэдэ Колхозник бүхэндэ библиотекэ гэдэн үргээр ном тараалга гүгэжэ, тэдэнэй оло мүнөө библиотектэй лонхой. Жэшээлээ, Ц.Бикжапов, Б.Ю. Шапов, Ц. П. Саган, Г. Д. Цыбикторов, Баласаева, М. А. Вадина, П. П. Овчинникова бусад отон номууды адалдажа абаа. Тус отонин коммунистнууд, сомоһууд энэ жэлэ рүүшын гурбан туршида өөһадын библиотектэ 200 шахуу дые худалдажа абажы шийдэнхэй. Тэ 1961 оной туршала бүхэн өөһадын библиотэй болохо юм.

ВЫСТАВКЭ ЭМХИДЭ

Республикын хизаар шэнжэлхэ музей Советскэ Союзай Сэргэй һайндэртэ зориулжа выставкэ эмхидхэбэ. Выставкэ ороноо хам агууехэ дайнда хабар баатаршалга гаргаһанскэ Союзай Герой нүхэднөө ажал-абуула түргэнөөр харуулаһан эндэ Эхэ оройнгоо ами бөө хайрлангүй шэдэй дүрэ зурагууд бусад һонирхолтой нүүд харуулаһана. Ж. Ж...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Улаан Баатарай аэродром дээр. МНР-эй бүхэ аймагууд нислэл хотоһоо агаараар сэхэ холбоотой болон бурядай хүдөө ажахын институтта һурадаг монгол студентгэр Бальжиния, Галсанним гэгшэд ород. МОНЦИАМ агентствына

Ж. Ж...

НОТАГАЙ СОВЕДУУДЭЙ ҮНГЭЛТЭ УГТУУЛАН

СВЕТЫН НАНАЛ ХҮСЭЛДӨӨ

Илүүдэй үедэ Света басага... багалдоо болоһоных...

таряашые хадааб, үбнэше... сабаһааб. Ажал хэһэн хүн...

жэлдээ хадаг байһанаа, нё... долоо 953 литр һу хаагаа.

Светлана Цибинова

Ханза дээрэ шүлэн бай... дээдээ. Яагаа удаан бо...

классаараа колхоздоо хүдэл... хэн шиндэхээрэ бөөлүүлэн...

Ингэжэ ажалай ариун зам... да гараан Светлана Цибено...

ШЭНЭ ҮҮСХЭЛ

Түүхэтэ долоон үзүүр тус... бие болзоорһоно үйд дүүргэ...

Тонарь Шубинай гаргаан... үүсхэл орын советскэ хүнэй...

Австралийн правительствода Советскэ правительствын эльгээһэн ното

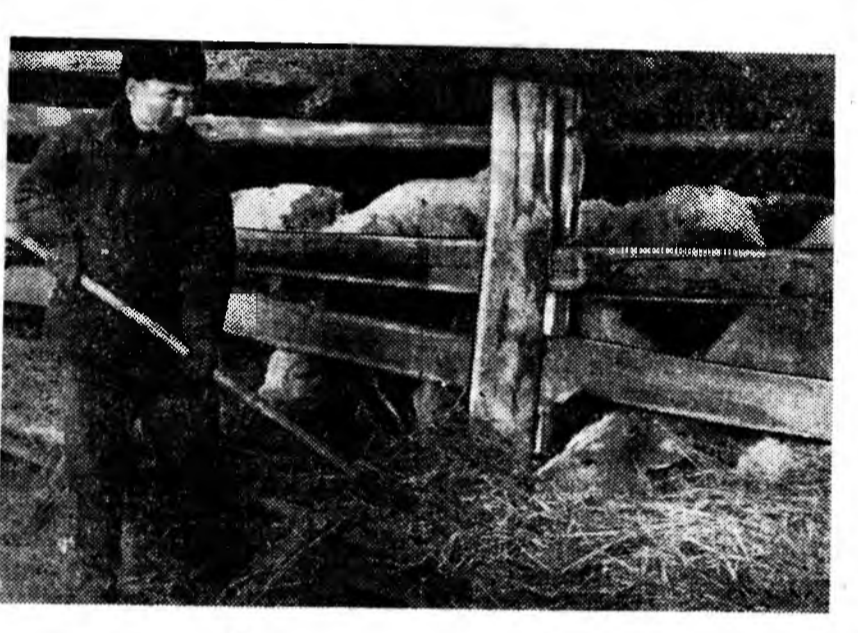
Австралида ажаһуужа бай... ван сэрэгэй гэмтэн Виск гэг...

байгаа гэжэ мурдэлгын үедэ... элирүүлгээ. Тарту шадар...

хүтэлбэрлэхэ зуураа, бууда... алаха тухай шийдхэбэрлүү...

УРАН ГАРТАЙ ДАА...

Сагатай нотагта Доржо... заровай нэрэмжэтэ колхо...

хүрэхэ байһандань ямаршы... ажар хэжэ байхагүй. Зүгөөр...

100-һаа 120-һие...

Хайн юумэн харьдагай... оройгоор гэжэ хэлсэдэг.

Мархайн ашагтархай

Улан-Удэһөө Түнхэн хүр... тэрэ самолдээр нилдэжэ үзөө...

ҮБГЭЖӨӨЛЭЙ ГОМДОЛ

гэн баабай!—гэбб. Тингэд... ьшэ үбгэжөөл дабирхайгаа х...

«Энэмни баһа юу хэлэхэн... гээшэ» гэжэ бүүтү гайха...

АРИУН ЗАШААР...

Алексеевна (ЗУР АГЛАЛ) боло... жо буюу хубаарлагдан,

дүрбэн ондоо талалга соо бай... лдаг. Тийн тэдэнй унтадаг,

сагад бишыхан ваннануудта ош... ожо, куклауудта һайса угаана,

Мүнөө таби хүрэхээ ябанаб... боёмни яһада һайн. Энэ наһан...

Хэрэбэ

Хэрэбэ ингэд байхадамни... энэ Хуулин эрильте дүүр...

Хэрэбэ

Хэрэбэ ингэд байхадамни... энэ Хуулин эрильте дүүр...

Хэрэбэ

Хэрэбэ ингэд байхадамни... энэ Хуулин эрильте дүүр...

Э Н Э Х У У Д А Ђ А Н Д А М Н А И

С И Б И Р Ъ

Энэншье мэдэх гүт?

Сибирь 10 шахуу миллион дүр-бэлжэн километр талмай эзэлдэг. США (Аляска оруулалсангүй), Англи, Франци, Итали, Германи хамтада энэ талмай дээр багтах байна. Австралиин ехэхэн түби тал-

майнгаа талаар Сибирьдэ багшаг юм. Гансахан Зүүн Сибирьтэ одоон шулуу нүүрхэнэй нөөсэ, СССР-эй шулуу нүүрхэнэй бүхи дарасын 70 процент шахуун болохо байна.

ТОБШОХОНООР...

Хорин леспромохоздо 103 наһатай Дементий Иосифович Колесников гэжэ үбгэжөөл ажауудат. Энэ үбгэжөөл хэды үндэр наһатай болобошье, сээр агаарта сэнгэжэ гасаа досоогуура ябажа, нотагайгаа зонуудтай хөөрэлдэжэ байдаг юм.

В. Куклин.

Эдир залуу эрхэтэндэ паспорт баруулгын үдэшэ Ахын ай-магта Наян болобо. 16 наһа хүрэн Валерий Мунконов, Григорий Самойлов болон бусад шэб цэнхэр паспортнуудые абаа. Аха нүүхэднөө Советскэ Союзай эрхэтэн болондонь хуруулиин пионернууд амаршаа.

В. Галсанов.

ШЭНЭ АППАРАТУРА

Газаар хүдэлдэг аппаратура-нуудые бүтээдэг Саратовска заводой коллектив эрдэмтэдтэй хамжин, бүтээсэ хэцэтэй, дүлэггүйгөөр халуу гархаха аппаратура ухаалан зохионо.

Тэрэ аппаратурыень баригданан гэрий шукатурка хатаалга дээрэ шаглахадань

Зүүн Сибирин ой модон жэл бүхэндэ 300 миллион шахуу кубометрээр нэмэжэ ургана. Сибирин гол мурнууд дээрэ хамтадань 165 миллион киловатт хүсэтэй электростанцинуудые барига болохо. Тиймэ станцинуудые бариад байгаа хаа, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Волгын 70 ГЭС-тэй тэнгэтэй байха юм.

Зүүн Сибирин урда захын районуудта нарата дулаан үдэрнүүдтэй тоо Одесса гү, али Крымдэ дутуугүй, үшөө үдүүтэй байдаг.

Дэлхэй дээрэ эгээл хойто захын түмэр харгы Сибирьтэ юм. Тэрэ Норильска Дудинка хоёрой хоорондо табигдаһан харгы болоно.

Малендарьһаа абтаба.

тон хайн үрэ дүн харуулаа. Мүн тэрээгээрнэ хилээмэ бариха, эдэ шанаха, байрын гэр дулаасуулхад айхабтар таарамжтай байһанинь тодорхойлодоо.

«Экономическа газетэнээ» абтаба.

Тамара Трофимова Улан-Удын оёдолгой фабрикат ху-дэлдэг юм. Мүнөө тэрэ хүнэй оёлон, бүтээнэй юумэ-нинь ходоолон эрхнэ шаартай байдаг. Үдэр бүрингөө даабариньше баһал 120—150 процентһаа доошо оруулдаггүй. Тиймэл хадаа коммунисти-чесгэ акалай ударинын хүндтэ нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, зон нухадтоо магтууна бишуу. Зураг дээрэ: Т. Трофимова.

ШОГ ҮГЭ

АЛМАЙ ХҮН

Алмайранги нэгэ нүхэр хоёр ондоо үнгын оймо үмдөөд, гэртээ гараба ха. Хүн эрн үйлсэдэ тэрэниие харажархөөд: «Стиляга» гэсээ нэн гэхэ.

ХЭРЭЛДЭБЭ

Үбгэ һамган хоёр хэрэлдээд хөөрэлдэхэеэ болибод. Үглөөгүүр һамганинь хүдэлмэри-дөө ошоходоо: «Бодо. 8 час болохонь» — гэһэн тэмдэг оронойн хажууда стл дээрэ табиба. Тэд нүхэрнэ юундэ-шэб даа, үдэрэй аяр 11 бо-лотор унташаһан юм.

«ГУБИЖЭРХИХЭБ»

Погтуу нэгэ хүйхэр һуннин тэн багаар гэртэе харига яба-тараа, телефоной столб ошо-жо мүргэжэрхиб. Алад нэгэ хэдэйн үнгарһан хойноо, гэдэргэе эрьежэ, зоходонги муу-хай хоолойгоор: «Гэй, нүхэр, эхээр элдэбэе бу гара. Ха...ха-ри гүбижэрхихэб» гэбэ.

Вл. Базаржапов.

МАНАЙ ҮСЭГЭЛДЭРЭЙ ПОЧТОНОО

Аймсоведүүдэй депутатта кандидатуудуудар дэбжүү-лэдэһэн түрүү хүдэлмэришэд, колхознигүүд, интелли-генци тухай үсэгэлдэр манай редакция абтаһан бэшэ-гүүд соо хэлэгдэнэ. КПСС-эй яваршин Пленумэй шийд-хэбэрише һайшаажэ хэрэг дээрэн бэлүүлэжэ талаар ямар ажал хэдэжэ эхилхн тухай зарим бэшэгшэд мэдээснэ. Жэйсэлхэдэ, Эддын аймагтай Сталинэй нэр-рэмжэтэ колхозой механизаторнууд Петр, Раиса Хай-руллинтай ажал хэрэг тухай нүхэр Ябжанов мэдээс-нэ. Мүнөө эдэ хоёр мал ажалай фермэ, гүүртэнүүдтэ үб-чэ, тэжээл зөөжэ, малшадта ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

Худалдаа наймаанай органицинуудай, соёл-гэгээр-лэлэй булон бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэрин дү-тадалнуудые элүүрүүлэн бэшүүд редакция абтана. Галуута нуурай модоний комбинатай Бараатын участо-гай модошодой эрилтын муугаар хангагдажа байһан, тухай Ж. Цыбиков бэшэнэ.

ХИШЫН СААНАГАА

Лаосой хүн зон Суванна Фумые дэмжэнэ

ХАНОП, февралйн 24. (ТАСС). 36 найрамдалай, бөө абанги байда-лай, национальһа үгээ ойлогсолсо-лой политикуе Лаосой бөөлүүлэха хэрэгтэ һаад ушаруудагайнь түлөө империализмэе хан хубүүн Суван-на Фума дахад буруушааба гэжэ Вьетнамай информационо агентст-вын Лаостохи тухай корреспондент мэдээсэбэ.

Эдир хүгжэмшэд

Хүбүүд хургуулидаа сум-катай ошолод ааб даа, харин Хэрэн тосхой нэгэ шэнээн байһан тээшэ тэдэнэй үдэр бүри ямаршье сумгагүй яарал-тайгаар алхалхынь харахат. Тэрэ байшамнай — хүгжэмшэ хүгжэмшэ хургуули бишуу даа. Тус хургуули гурбан жэйлэй саана Түхэндэ түрүүшнхөө нээгдэн юм. Тэндэ мүнөө бүхүдэ 70 гаран хурагшад баян болон фортепьяно дээрэ наадажа хуража, байдаг. Баян дээрэ хуража байгшадтай таһалга соо орожо, үхибүүдэй наадахынь шагнахад урма-тай даа. Хоёрдохой классай хурагша Коля Соломенко — Чайкинэй «Вальс», орд ара-дай дуу «Ай даа, үбэл үбэл-хэн» гэһэн зохиолнуудые хүнэй дура буляамаар гүйсэхдэ-нэ. Тэрэнэй үетэн В. Морозов, В. Шеничнэй болон бусад баһал шадамар бэрхээр наа-дажа шадалад болонхой.

Багша Олег Михайлович Рыбаковскийн хүтэлбэри доро эдир хурагшад хүгжэмдэ ху-ралсана. Фортепьяно дээрэ хуража байгшадтай таһалга соо оро-ходо ямар һонин бэ! Гурбада-хи классай хурагша Людэ Домышева — Чайковскийн «Вальс», Ковалевскийн «Ка-валеристнууд», Мария Мита-хилова — Масснегэй «Элеги», Чайковскийн «Үглөнэй на-наашалга» гэжэ зохиолнуудые хүнэй зүрхэ хүдэлгэмээр наа-дана...

Д. Жемчугин.

Ази, Африкын арадуудай нэгэдэл бэхижэнэ

КОНАРПИ, февралйн 23. (ТАСС). Ази, Африкын хада хэзан оруунуудай түлөөлгөшэдэй зүблөөн энэ хүдэл-мэре дүүргэбэ. Эдэ оруунуудай һан-нал нэгэдэлгын фондын правлини байгуулагдаа. Правлинин түрүүл-лэгшээр Гвинейн түлөөлгөшэ Исманл Туре, тэрэнэй орлогшонорор — Мар-роккын, КНР-эй түлөөлгөшэд һунга-дан байна. Ази, Африкын ору-нуудтай һанал нэгэдэлгын советскэ комитетай президиумэй гашүүн Б. Г. Гафуров, Индонезин түлөөлгөшэ-тэй хамта правлинин гашүүдээр һунгагдаа. Правлинин уставые, колониализм, империализмда эсэр-гүүсэн тэмсэжэ байһан бүхи түрүү органицинуудта хандаһан хандалга зүблөөндэ хабаадагшад баталан абаа.

Патрис Лумумбын алуулһан тухай „ОРОР“ газетэ ингэнэ бэшэнэ

ПАРИЖ, февралйн 24. (ТАСС). Чомбе гагшын харин легиондо ал-ба хэһэн Баруун Германиян лейтенант Герд Арним гэгшэтэй өөрынгөө Римдэхи корреспондентын хөөрөлдөн хөөрөлдөн Парижай «Оро» газе-тэ мүнөөдэр толилоо, Патрис Лумумбе хаана, хайшан гээд, хэней ала-хы мэдэнбэ гэжэ Герд Арним мэдүүлэе.

Герд Арним саашан ингэжэ хөөрөбэ, Патрис Лумумба январин 18-да 14 час 30 минутта, тайларийн хэлбэл, тэрэниие Леопольдвильһа Эльзабетвильдэ асарһанай үглөөдэралаһан байна. Тэрэнтай хамта хоёр нухадны — обороний министр, залуушуулай, спортын хэрэгүүдые эр-хилдэг министр Морис Мполо, Конгын сенатай түрүүлэгшэ Жозеф Окито алуулһан байгаа.

Арнимай хэлэһэнэй ёһоор, Лумумба ингэжэ зэрлэгт муухайгаар алагдаа: Харуудтай солдаудтай нэгэн Лумумбе шаруулжэ ябаһан машинынь бортодо тархуарь мүргүүлһэнгээ һүүлээр шэлэ хүүзү руунь бууд-жархөө. Харуушадтай сэрэгте командалагша Бельгийн капитан Марсель Рюи пистоледээр тархи руунь бууджа Лумумбе хүсөөдөр алаһан байна. Алахингаа урда тээ Лумумбе шаруун шангаар сожиго, наншажа зооһон байха юм. Лумумбын шэхэнһээ болон хамарһаань шунан гоожо-жо байгаа. Тэрэ нүдэнэй шэлгүй, нахалын хайшала хаягдаһан байгаа бишуу.

Арнимай гэршаланһай ёһоор, Патрис Лумумбын, Мполо, Окито гэгшэдэй бөөнүүд ашаанай машинада тээгдээд, Катангын бүтүү шэранги ой соо байдаг сэрэгэй лагерта абаашагдаһан байна. Тингээд, тэндэһээ тэдэнэй бөө Каминһаа холо бэшэ байдаг Каото гэжэ тосхойно да саа-шада абаашагдаһан байгаа. Тэдэнэй бөө январин 19-нэй үглөнэй 4 части энэ тосхойно захад булагдан байгаа.

Биднээр Чомбе гагшын захиралта дүүргэһэн байгааби. Алуулагша-ды түрнөөр хөөрөлдүлэхэ гэгэн захиралта сэрэгэй лагертахы миний отрядта үгтэһэн юм.

Патрис Лумумбе алаһан тухай «Һайса мэдэхэ» байһан туладаа оорынгөө ами наһанда аюул тохөөлдожо магад гэжэ тоолоод, Арним Ка-тангаһаа тэрэсэжэ гараһан байгаа.

Лумумбе алаха газартай хуртэр хаража ябаһан 13 солдадай дүрбенинь Чомбе гагшын захиралгаар буудуулан алуулаа. Үдэгшэдэй баһал алуулаха байна ёһотой. Бельгийн капитан Марсель Рюи түрмэдэ хаалгатай. «Нютагаа бусахань бэрхэтэй болонхой ха даа» гэжэ Арним мэдүүлэе.

ЭЛДЭБ АРАДУУДАЙ ОНТОХОН

1. ХОЕР БАХА

(Есепте арадай онтохон)

Хоёр баха зөөхэйтэй гор-шоог соо унашаба ха. Нэгэ-нинь һулахан, зориггүй бай-гаа. Тэрэн нэгэ хэды тамра-рад, шэнгэн алдаад, өөртөө хэлэбэ:

— Ягаашье һаа би эндэһээ гаража шадахагүйб. Юу хэжэ дэмэ тархамниб. Энэ дороо шэнгээ һаам дээрэ. Тингээд лэ шэнгээшэбэ.

— Угы, аханар,— гэбэ нүгөө-дэнэ,— хэдышье би шэнгээжэ үрдхэб. Энэ намһаа зэйсаха-гүй. Тимһээ нэгэ хэды эрхэл-дээшье, тамараашье үзэхэл байна.

Гэнтэ юун болооб? Бахам-най хүл дороо зөөхэй бэши, ха-рин хатуу, газартай адли юм-лэ мэдэрбэ. Гайханаһаа баха хараба: тинхэдэн горшоог соонь зөөхэйшье үни угы, ха-рин монсоор тоһон биш боло-шон байба. Бахамнай зөө-хэй соо эрьелдэ эрьелдээр, гэрэнэ тоһон болгожорхиһон байгаа ха юм. Тэрэн энэ шэн-гээжэ ябагышы абарба. Баха хойто хоёр хүдлөөрөө тоһо үд-хэлөөд, горшоогһоо гарашоо һэн ха.

«МЭДЭНЭБДИ...»

(Корей арадай онтохон)

Үбгэһэн һамган хоёр ажауу-даг һэн ха. Яһала һайн зон байһан ад, гансал хүнэй хэ-дхыи хүсэд шагнангүйгөөр «мэдэнэбди, мэдэнэбди» гэжэ хайхараладаг байгаа. Нээтэ тэдэнэйд нэгэ хүн эрхэлдэе, халаад асарба.

— Хэрбээ энэниие үмдэжэ, урдатнай байна.

Хаража ханалгүй хатар

1959 ондо Москвада болон бурдад искусство, литературын декадада хабаадаһан Улан-удын бурят интерна-т хургуулиин хурагшадта зорюулагдаба.

Зураг дээрэ: эвенк арадай «Баабайн хүбүү» гэжэ хатар.

Хүгжэмэй ирагуу Хүнгэһэн абьян Хүнэй сэдхэл Хүдэлгэн, доһолгон, Ханатараа шагнамаар Хабатай хайханаар Ханхинан байна, Ханхинан байна.

С. Доржиевай фото, Ш. Нимбуевай шүлэг.

Адрес редакци: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакци: редактора—46-32, зам, редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни, пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, информации—35-14, культуры—34-05, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия 37-32. Дял межгородных переговоров—16.